

Aan: directie EBS

Datum 27 mei 2026
Uw kenmerk 20260527-3
Ons kenmerk

Onderwerp RAR advies EBS Vervoerplan 2027

Geachte directie

Algemeen

Op 1 april 2026 heeft EBS het vervoerplan 2027 voor de concessie Zaanstreek-Waterland voorgelegd ter advisering. Het vervoerplan is door de werkgroep op 17 april met EBS besproken in een zeer constructief overleg. EBS heeft een goed, met cijfers onderbouwd, en ambitieus vervoerplan gepresenteerd. In het advies gaan wij in op de voorgestelde wijzigingen in routes en frequenties. Daarnaast doen wij een aantal voorstellen die onzes inziens de reizigers ten goede komen.

Wijzigingen routes december 2026

Zaandam-Centrum - lijn 64, 65 en 394

Het is de wens van de gemeente Zaanstad om minder buslijnen door het centrum te laten rijden en daarom worden de routes van de lijnen 64, 65 en 394 gewijzigd. De RAR kan zich vinden in de voorgestelde wijzigingen, maar stelt hierbij wel de eis dat de haltevoorzieningen op de Vincent van Goghweg voor december 2026 op R-Net niveau worden gebracht. De huidige situatie is volstrekt onvoldoende.

Aan de andere kant van lijn 64 wordt de route in Rooswijk hersteld via de Guisweg en John Lennonstraat naar de Oud Heinstraat. Dit is geheel naar wens van de RAR.
Schrappen lusje Het Kalf – lijn 69

De keuze om niet meer naar de halte Voorsterbeek te rijden is begrijpelijk. Het instellen van een 30-km zone met drempels is zeer OV onvriendelijk. Echter, wij zijn van mening dat deze wijziging alleen kan worden goedgekeurd als de halte Schipbeek wordt verplaatst naar de driesprong. Als de halte op de huidige plaats wordt gehandhaafd zijn de loopafstanden ruim meer dan 400 m en dus ongewenst.
Wijziging buurtbus 456.

EBS stelt voor de buurtbus 456 in Assendelft niet meer 2x, maar 1x per uur tussen centrum en station te laten rijden en de daardoor vrijgekomen DRU's in te zetten aan de andere kant van de lijn. Hiermee wordt voldaan aan een lang gekoesterde wens om Het Eiland met een ov-verbinding te ontsluiten. De geplande eindhalte ligt echter nogal decentraal en de RAR zou graag zien dat de lijn verder wordt doorgetrokken naar het zuiden tot de kruising Halligen en Bornholmpier en daarna via Mellum en Badhuisstraat weer terug.

Lijn 395

Lijn 395 rijdt van Amsterdam Sloterdijk tot aan het Zaans Medisch Centrum. Het is een langgekoesterde wens om deze lijn door te trekken naar station Kogerveld. Bij station Kogerveld dient dan wel een keerlus te worden aangelegd, omdat de gemeente Zaanstad heeft besloten de nabijgelegen rotonde te vervangen door een gewone verkeerskruising. Deze doortrekking is interessant als alternatief voor de trein bij verstoringen en voor patiënten van het Zaans Medisch Centrum vanuit Purmerend en Hoorn.

Materieel lijn 67

In een eerder advies heeft de RAR zich uitgesproken over het materieel van lijn 67. Wij willen nogmaals benadrukken dat een betrouwbare dienstuitvoering voor ons belangrijker is dan het vasthouden aan zero-emissie rijden.

Wijziging Ringlijn Purmerend – 101/ 102 en 110

In een eerder overleg met EBS hebben wij voorgesteld de bestaande routes van de ringlijn en de 110 naar Edam om te wisselen. In het vervoerplan komt EBS tegemoet aan deze wens. Op basis van de cijfers die EBS ons heeft gepresenteerd met betrekking tot het aantal instappers in de Purmer-Noord zijn wij op ons standpunt teruggekomen. In een apart hoofdstuk wordt onze visie op de ringlijn bijgevoegd.

In onze visie wordt de Baansteer niet meer bediend door de ringlijn, maar dat wordt gecompenseerd door de lijnen 100 en 110. Deze rijden nu beide via de Baansteer-Noord. Wij adviseren om een van deze lijnen via de Baansteer-Noord en de ander via de haltes Signaal en Magneet naar Edam te laten rijden, zodat de hele Baansteer bediend wordt.

Doortrekken bussen van de eindhalte M.L.Kingweg naar het P&R terrein N244

In het verleden schijnt er te zijn afgesproken dat de eindhalte van de 306 wordt doorgetrokken naar het P&R terrein. Wij vragen ons af wat daar de meerwaarde van is. In het verleden werd er door bewoners van de M.L.Kingweg wel geklaagd als er bussen met draaiende dieselmotoren op de eindhalte stonden, maar dat is nu niet meer het geval. Het P&R terrein biedt slechts ruimte aan een klein aantal auto's. Reizigers vanuit de Beemster zullen eerder kiezen voor lijn 305 en reizigers uit andere gemeenten zullen er niet gauw voor kiezen van dit P&R terrein gebruik te maken. Vanuit Hoorn kiest men eerder voor de trein en vanuit tussenliggende dorpen voor lijn 314.

Edam-Volendam

Dit vervoerplan omvat wijzigingen rondom Edam-Volendam. De RAR is tevreden met het netwerk dat EBS heeft neergezet: de R-netlijnen (314 en 316) en de ontsluitende M-netlijnen (110 en 112) vullen elkaar goed aan, met name omdat ook de M-netlijnen doorrijden naar Amsterdam. Eén wijk valt echter buiten de boot: de Blokhouw. Hier zijn de afstanden tot het R-net zo groot (tot 30 minuten lopen) dat de wijk eigenlijk volledig aangewezen is op het M-net. Gezien de lage frequenties buiten de spits is dit onwenselijk.

De RAR vindt dat maatregelen nodig zijn om de wijk Blokhouw ook toegang te geven tot het R-net. Hiertoe ziet zij twee mogelijkheden. De eerste is het plaatsen van een nieuwe R-nethalte voor lijn 316 ter hoogte van de rotonde bij de huidige halte Zedeweg. Dit vergroot het deel van de Blokhouw dat binnen het bedieningsgebied van R-net valt significant. De tweede optie is duurder: een nieuwe halte op de N517, hemelsbreed ter hoogte van de halte Damcoogh. Hiermee zou een nog grotere winst te halen zijn.

Strekken route lijn 103 Landsmeer

De RAR begrijpt het probleem dat is ontstaan in Landsmeer, en betreurt het dat hier niet van tevoren over overlegd is. Zoals we nu in Zaandam zien: wanneer een en ander tijdig besproken wordt, is er vaak best een hoop mogelijk.

Ons begrip ten spijt, is het opheffen van de haltes Scheepsbouwersweg, Burg. Postweg en Geijenbeek voor de RAR onacceptabel. In de juist fors gegroeide wijken Luijendijk en Luijendijk-Zuid wordt *nu al* ruim niet aan de loopafstandsnormen voldaan, dat probleem neemt met deze maatregel nog verder toe. De sociale functie van het OV in Landsmeer functioneert hierdoor niet goed meer.

Op korte termijn ziet de RAR mogelijkheden om een oplossing te zoeken in de lijnen 272 en 273. 's Ochtends rijden deze lijnen samen 4x/uur richting Sloterdijk. Vervolgens moeten deze ritten leeg terug. Ons voorstel zou zijn twee van deze ritten terug te laten rijden als lijn 103 richting Purmerend, en de ritten die aankomen als lijn 103 als lege ritten terug te laten rijden. Mocht dit echt niet mogelijk blijken, pleit de RAR voor het handhaven van lijn 103 volgens de langere route, en het ter compensatie verlagen van de frequentie van lijn 119. De RAR deelt immers de mening dat de gevolgen van het beleid lokaal gedragen dienen te worden.

Op de lange termijn blijft staan dat de oppervlakte dekking van lijn 103 in Luijendijk, Luijendijk-Zuid en ook Havenzathe ook in de huidige situatie niet optimaal is: inwoners van deze wijken moeten vaak verder lopen voor hun bus. Om die reden zou de RAR het toejuichen als de bediening van deze wijken overgenomen wordt door een kleinschalige maar vaste lijn, bijvoorbeeld een buurtbus. Die kan dan wél echt overal in de buurt stoppen.

Mogelijke denkrichtingen zijn een halfuurs pendel naar Noord, een halfuurs pendel naar winkelcentrum Molenwijk, of een uurdienst richting Zaandam, die mogelijk ook het noordelijke deel van Oostzaan mee kan pakken. De 'stadsbuurtbus' duikt op steeds meer plekken in Nederland op en is doorgaans vrij succesvol. De moeite waard om verder te onderzoeken. Tot dat heeft plaatsgevonden steunt de RAR het wijzigen van de route van lijn 103 niet.

Frequentiewijzigingen overdag

Naast een aantal routewijzigingen stelt EBS een aantal frequentiewijzigingen voor. Deze wijzigingen worden goed onderbouwd met cijfers. De RAR kan dan ook akkoord gaan met deze voorgestelde wijzigingen.

Lijn 370 is een spitslijn die ook in de tegenrichting 6x per uur rijdt. De RAR is van mening dat dat verlaagd zou kunnen worden naar 4x per uur.

Frequenties 's avonds en in het weekend

De lijnen 63, 64, 65, 67 en 101/102 rijden in de avond en weekenden slechts 1x per uur. Om deze lijnen rendabel te maken zou een minimale frequentie van 2x per uur wenselijk zijn.

Frequenties nachtnet

Het nachtnet voldoet nog steeds niet aan de verwachtingen.

Alleen de uitgaansavonden donderdag, vrijdag en zaterdag geven goede bezettingscijfers. De minimale frequentie is 1x per uur, maar door rituitval wordt deze niet altijd gehaald.

De bezettingscijfers die ons zijn gepresenteerd zijn gemiddelden, maar het zou een beter beeld geven als de cijfers gesplitst zouden worden in stad-uit en stad-in.

Sluiting IJ-tunnel

In 2027 gaat de IJ-tunnel voor langere tijd in onderhoud en zullen alle bussen van EBS in Amsterdam-Noord aantakken op de Noord-Zuidlijn. Wij wijzen erop dat EBS goede afspraken met het GVB moet maken over maatregelen bij langdurige uitval van de metro, aangezien er voor de reizigers vanuit het Zaanstreek-Waterland gebied geen alternatief is richting het centrum van Amsterdam. Op zijn minst moet er dan een pendeldienst richting de pont bij het Centraal Station worden aangeboden.

RAR- Werkgroep Zaanstreek – Waterland

Met vriendelijke groet,
namens de Reizigers Advies Raad

Bart Drenth
Voorzitter